

Подобний О. О.,
 доктор юридичних наук, доцент,
 професор кафедри криміналістики
 Національного університету
 «Одеська юридична академія»

БЕЗПЕКА УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА ЯК ЗАВДАННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Безпека учасників кримінального судочинства обґрунтовується як одне з основних завдань та одночасно складова комплексного поняття «оперативно-розшукове забезпечення кримінального провадження». Визначено напрями вдосконалення правового регулювання забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства.

Ключові слова: безпека учасників кримінального судочинства, оперативно-розшукове забезпечення, кримінальне провадження.

Безопасность участников уголовного судопроизводства обосновывается как одна из основных задач и одновременно составляющая комплексного понятия «оперативно-розыскное обеспечение уголовного производства». Определены направления совершенствования правового регулирования обеспечения безопасности участников уголовного судопроизводства.

Ключевые слова: безопасность участников уголовного судопроизводства, оперативно-розыскное обеспечение, уголовное производство.

Актуальність окресленого предмету обумовлена тими обставинами, що за умов складної криміногенної ситуації сьогодення розслідування злочинів, передусім вчинюваних організованими злочинними угрупованнями, обов'язково повинно здійснюватися шляхом комплексного застосування сил, засобів і методів оперативно-розшукової та кримінально-процесуальної діяльності. Однак, указані правоохоронні функції на цей час знаходяться в активній фазі реформування

їх правових і організаційних основ, що обумовлює необхідність подальшого докладного наукового осмислення механізму оперативно-розшукового забезпечення кримінального провадження та гарантування безпеки учасників кримінального судочинства.

В юридичній літературі проблематиці взаємодії слідчого з працівниками оперативних підрозділів приділялася значна увага. З позиції кримінального процесу та криміналістики вона досліджувалася В. Д. Берназом, Р. С. Белкіним, Г. Ю. Бон-

дарем, А. Ф. Волобуєвим, Л. Я. Гордіним, А. В. Дуловим, В. П. Лавровим, І. В. Лешуковою, І. М. Лузгіним, М. А. Погорецьким, О. В. Старченком та іншими вченими [1–6]. Питанням взаємодії оперативних підрозділів зі слідчими у боротьбі зі злочинністю також приділялася значна увага в теорії ОРД В. М. Аتماжитовим, О. М. Бандуркою, М. П. Водьком, Д. В. Гребельським, В. Л. Грохольським, О. Ф. Долженковим, К. К. Єрмаковим, І. О. Клімовим, І. П. Козаченком, М. В. Корнієнком, А. Г. Маркушиним та ін. авторами [7–9]. Спільна діяльність оперативних та слідчих підрозділів у боротьбі з організованою злочинністю, зокрема її корисливо-насильницькою складовою, у сучасних умовах реформування кримінального судочинства з позицій теорії оперативно-розшукової діяльності знаходила своє висвітлення в останніх наукових дослідженнях [10–12].

Метою статті є визначення безпеки учасників кримінального судочинства як основного завдання та одного із елементів комплексного поняття «оперативно-розшукове забезпечення кримінального провадження».

Питання оперативно-розшукового забезпечення діяльності слідчого в спеціальній літературі інтерпретувалося достатньо давно [13, с. 13; 14, с. 20]. Загалом сприймаючи ці підходи, вважаємо необхідним уточнити ряд суттєвих моментів з урахуванням останніх законодавчих новел.

Історично ОРД була одним із засобів кримінально-процесуального пізнання, призначена, в тому числі, для розширення можливостей останнього [15, с. 269–270]. З прийняттям КПК України (2012 р.) [16] оперативно-розшукова діяльність фактично увійшла до складу кримінально-процесуальної у кримінальних провадженнях, по яких розпочато досудове розслідування. Це не нівелювало значення оперативно-розшукового забезпечення кримінального судочинства, а навпаки піднесло його на якісно новий рівень, оскільки самостійно ані слідчий,

ані прокурор не можуть кваліфіковано провести жодної із передбачених КПК України (2012 р.) негласної слідчої (розшукової) дії (далі – НС(Р)Д).

Відповідно до ст. 2 КПК України ОРД та кримінальна процесуальна діяльність на сьогодні покликані разом реалізовувати законодавчу вимогу щодо забезпечення швидкого повного та неупередженого розслідування і судового розгляду, а необхідність підвищення ролі й відповідальності кожної служби правоохоронних відомств у розслідуванні злочинів, комплексного використання з цією метою всіх сил і засобів підкреслюється у низці підзаконних нормативно-правових актів [17–18].

Хоча у відомчій нормотворчості і досі активно застосовується термін «оперативно-розшукове супроводження слідства», в юридичній літературі обґрунтовано необхідність оперування терміном «оперативно-розшукове забезпечення» [10–11]. Дане поняття визначено як система заходів, переважно негласного характеру, кваліфіковано здійснюваних оперативними підрозділами під керівництвом слідчого та прокурора на стадіях досудового слідства та судового розгляду з метою створення оптимальних умов повного та об'єктивного процесу розслідування, припинення або нейтралізації протидії учасників організованого злочинного угруповання виконанню правоохоронної функції держави та правосуддя, забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства [10–11]. В рамках цієї роботи необхідно зупинитися саме на останньому елементі розглядуваного складного напряму роботи оперативних підрозділів.

Забезпечення безпеки учасників кримінального провадження ще з 1993 року вирішується на правовій основі, закладеній Законами України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві», та «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» [19–20]. Хоча дослідженню зазначеної проблеми знач-

ну увагу приділили багато авторів [10–12; 21–28], досвід відповідної діяльності оперативних підрозділів, а також напрями її нормативно-правового вдосконалення ще на достатньому рівні в науковій літературі не систематизовані.

Забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, тобто у виявленні, попередженні, припиненні або розслідуванні кримінальних правопорушень, а також у судовому розгляді кримінальних проваджень, – це здійснення правоохоронними органами правових, організаційно-технічних та інших заходів, спрямованих на захист життя, житла, здоров'я та майна цих осіб від протиправних посягань, з метою створення необхідних умов для належного відправлення правосуддя [20].

Статтею 7 Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві», та ст. 5 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» визначаються види заходів забезпечення безпеки. Порівняльний аналіз зазначених статей дозволив дістати висновку про те, що, якщо не враховувати такого архаїчного за своєю сутністю «спеціального заходу забезпечення безпеки» відповідно до другого із указаних законів, як «встановлення телефону за місцем проживання», а також заходу, що застосовується відносно осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, – закритий судовий розгляд, – то за зазначеними законами існує ще вісім майже однаково сформульованих у вказаних джерелах заходів безпеки, а саме: 1) особиста охорона, охорона житла і майна; 2) видача спеціальних засобів індивідуального захисту і сповіщення про небезпеку; 3) використання технічних засобів контролю і прослуховування телефонних та інших переговорів, візуальне спостереження; 4) заміна документів та зміна зовнішності; 5) зміна місця роботи або навчання; 6) переселення в інше місце проживання; 7) поміщення до дошкільної виховної

установи або установи органів соціального захисту населення; 8) забезпечення конфіденційності відомостей про особу.

Найбільш дієвими та застосовуваними є заходи безпеки, зазначені у п.п. 1–3. Їх ефективність забезпечується за умов комплексного застосування, в тому числі у поєднанні із заходами забезпечення конфіденційності відомостей про особу. Обов'язок здійснення цих заходів у рамках оперативно-розшукового забезпечення кримінального провадження покладається на працівників уповноважених оперативних підрозділів. Причому, з нашої точки зору, використання технічних засобів контролю, прослуховування телефонних та інших переговорів, візуальне спостереження у правових умовах сьогодення повинні реалізовуватися саме шляхом кваліфікованого проведення відповідних НС(Р)Д, передбачених КПК України у ст.ст. 260, 268, 269, 270. Вжиття зазначених заходів безпеки за правовою процедурою, передбаченою для НС(Р)Д, дозволить за умов фіксації фактичних даних про протиправні дії злочинців, спрямовані проти учасників кримінального судочинства, працівників суду, правоохоронних органів або членів їх сімей, одразу вводити їх у кримінальне провадження як докази відповідної злочинної діяльності.

Більше того, зазначені заходи безпеки, реалізовані за правовою процедурою НС(Р)Д, повинні застосовуватися в комплексі із заходами забезпечення конфіденційності даних про особу. Такі заходи відповідно до ст. 15 коментованого закону можуть здійснюватися шляхом: а) обмеження відомостей про особу в матеріалах перевірки (заявах, поясненнях тощо), а також протоколах слідчих дій та інших матеріалах кримінального провадження, заміни прізвища, імені, по батькові в цих документах псевдонімами за постановою органу, що здійснює ОРД, слідчого, прокурора або за ухвалою слідчого судді, суду про зміну анкетних даних; б) проведення упізнання особи поза візуальним та аудіоспостереженням

того, кого впізнають, з дотриманням вимог кримінально процесуального законодавства; в) не оголошення будь-яким способом дійсних анкетних даних про осіб, які взяті під захист і підлягають виклику в судове засідання; г) виклику до суду цієї особи виключно через орган, який здійснює заходи безпеки; д) накладення тимчасової заборони на видачу відомостей про особу, взяту під захист, адресними бюро, паспортними службами, підрозділами реєстрації автотранспорту, довідковими службами [20].

У зв'язку з прийняттям КПК України (2012 р.) суттєво змінено зміст ст. 16 коментованого закону – «Закрите судове засідання». Частиною 2 встановлено, що у випадку та в порядку, передбаченому КПК, для забезпечення безпеки учасника кримінального провадження суд може прийняти рішення про проведення допиту учасника кримінального провадження з використанням відеоконференції при трансляції з іншого приміщення, в тому числі у спосіб, що унеможливило ідентифікацію особи, яка дає показання [29]. Водночас, у минулій редакції було зафіксовано законоположення, відповідно до якого для забезпечення безпеки свідка чи потерпілого суд мав можливість винести мотивовану ухвалу про проведення допиту цих осіб за відсутності підсудного. За цих же підстав допускався допит одного підсудного за відсутності інших. Після повернення підсудного до залу судового засідання суд зобов'язувався ознайомити його з показаннями, які було дано за час його відсутності, і надати йому можливість дати пояснення з приводу цих показань. Більше того, ч. 3 коментованої статті встановлювала законоположення, відповідно до якого суд у виняткових випадках мав можливість звільнити потерпілих і свідків, щодо яких здійснюються заходи безпеки, від обов'язку з'явитися у судове засідання за наявності письмового підтвердження показань, даних ними раніше [20].

Тобто заходи безпеки, які передбачалися ч.ч. 2 і 3 коментованої статті у попередній редакції, надавали більш

дійсний інструментарій захисту. Ми вважаємо, що більш логічним було б залишити зазначені можливості здійснення закритого судового розгляду з одночасним наданням альтернативи у вигляді проведення допиту учасника кримінального провадження з використанням відеоконференції. Можливість звільнення осіб, щодо яких здійснюються заходи безпеки, від обов'язку з'явитися у судове засідання за наявності письмового підтвердження показань, даних ними раніше, з нашої точки зору, можна б було реалізувати, використовуючи правовий механізм, наданий ст. 255 КПК «Допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні».

Необхідно згадати той факт, що законодавець у КПК України (1960 р.) у відповідних змінах до нього, внесених у 2000 році [30], реалізовував підхід до вдосконалення кримінального процесуального закону, відповідно до якого вищерозглянуті основні положення Законів України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві», та «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» поряд з іншими актуальними аспектами проблематики були введені до КПК у статтях 52–1 «Забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві», 52–2 «Права і обов'язки осіб, щодо яких здійснюються заходи безпеки», 52–3 «Нерозголошення відомостей про особу, щодо якої здійснюються заходи безпеки», 52–4 «Порядок скасування заходів безпеки», 52–5 «Оскарження рішень про відмову в застосуванні заходів безпеки або про їх скасування». Незважаючи на ту обставину, що ці статті КПК України (1960 р.) здебільшого дублювали норми зазначених законів, убачається вірним підхід законодавця щодо систематизації з включення вказаних норм саме до кодифікованого процесуального закону.

Натомість у КПК України (2012 р.) питання забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства знайшли

своє відбиття лише фрагментарно в таких статтях: 1) п. 5 ч. 2 ст. 27, відповідно до якої слідчий суддя, суд може прийняти рішення про здійснення кримінального провадження у закритому судовому засіданні впродовж усього судового провадження або його окремої частини, зокрема у випадку необхідності забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні; 2) п. 9 ч. 2 ст. 65, відповідно до якої не можуть бути допитані як свідки, зокрема й особи, до яких застосовані заходи безпеки, – щодо дійсних даних про їх особи; 3) ст. 255 «Допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні», яка передбачає таку можливість, зокрема у разі існування небезпеки для життя і здоров'я зазначених учасників процесу; 4) п. 2 ч. 1 та ч. 8 ст. 336, де закріплені законоположення, відповідно до яких судові провадження може здійснюватися у режимі відеоконференції під час трансляції з іншого приміщення, у тому числі яке знаходиться поза межами приміщення суду (дистанційне судові провадження), у тому числі у разі необхідності забезпечення безпеки осіб; особа, якій забезпечується захист, може бути допитана в режимі відеоконференції з такими змінами зовнішності і голосу, за яких її неможливо впізнати; 5) ч. 9 ст. 352, згідно з положеннями якої у виняткових випадках для забезпечення безпеки свідка, що підлягає допиту, суд за власною ініціативою або за клопотанням сторін кримінального провадження чи самого свідка постановляє вмотивовану ухвалу про проведення допиту свідка з використанням технічних засобів з іншого приміщення, у тому числі за межами приміщення суду, або в інший спосіб, що унеможливорює його ідентифікацію

та забезпечує сторонам кримінального провадження можливість ставити запитання і слухати відповіді на них; у разі якщо існує загроза ідентифікації голосу свідка, допит може супроводжуватися створенням акустичних перешкод.

Враховуючи ті обставини, що зазначене положення п. 5 ч. 2 ст. 27 КПК України (2012 р.) на фоні внесення вищевказаних змін у ст. 16 Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві», отримує лише декларативне значення та не передбачає правового механізму його реалізації, несистемність та непослідовність викладення розглядуваного кола питань у КПК України (2012 р.), у наукових дослідженнях з 2014 року робився висновок про необхідність імплементації положень вказаного профільного закону до КПК України (2012 р.) у вигляді окремого розділу [10–12].

Розглянуті у статті положення дозволяють зробити висновок про те, що безпека учасників кримінального судочинства є одним з основних завдань та одночасно складовою комплексного поняття «оперативно-розшукове забезпечення кримінального провадження». Вдосконаленню нормативної бази забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства сприятиме імплементація положень Законів України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» та «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві», до КПК України (2012 р.) у вигляді окремого розділу під назвою «Державний захист осіб, які беруть участь у судочинстві, суддів, працівників суду і правоохоронних органів» із передбаченням законоположень відповідно до рекомендацій, наданих у цій статті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бондар Г. Ю. Правове забезпечення взаємодії слідчих правоохоронних відомств у кримінальному судочинстві України: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / Г. Ю. Бондар. – Х, 2004. – 230 с.
2. Волобуєв А. Ф. Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами при розслідуванні економічних злочинів / А. Ф. Волобуєв // Форум права. – 2006. – № 1. – С. 16–19: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2006_1_4.pdf.

3. *Гордін Л. Я.* Кримінально-процесуальні проблеми створення та діяльності слідчо-оперативних груп: автореф. дис. на здобуття наук ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / Л. Я. Гордін. – Х., 2008. – 23 с.
4. *Лешукова І. В.* Процесуальні особливості міжнародного співробітництва органів внутрішніх справ України при розслідуванні злочинів: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / І. В. Лешукова. – Х., 2004. – 217 с.
5. *Погорецький Н. А.* Взаимодействие следователя и органа дознания в процессе расследования преступлений / Н. А. Погорецкий // *Весы фемиды*. – 2000. – № 3–4. – С. 205–212.
6. *Старченко О. В.* Місце та роль зовнішньої взаємодії у слідчій діяльності: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / О. В. Старченко. – Донецьк, 2006. – 220 с.
7. *Водько Н. П.* Организация комплексной борьбы с рецидивной преступностью (на материалах оперативных аппаратов милиции и исправительно-трудовых учреждений) / Н. П. Водько. – К.: РИО МВД УССР, 1981. – 160 с.
8. *Грохольський В. Л.* Організаційно-правові засади управління спеціальними підрозділами МВС України по боротьбі з організованою злочинністю: монографія / В. Л. Грохольський; за заг. ред. О. М. Бандурки. – Харків: вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2003. – 312 с.
9. *Ермаков К. К.* Взаимодействие и координация в органах внутренних дел: лекция / К. К. Ермаков. – М.: Высш. школа МВД СССР, 1991. – 24 с.
10. *Подобний О. О.* Теоретичні, правові та організаційно-тактичні основи оперативно-розшукової діяльності органів внутрішніх справ у боротьбі з корисливо-наслідницькою організованою злочинністю: дис. ... д-ра юрид. наук: спец. 12.00.09 / О. О. Подобний. – Одеса, 2014. – 468 с. – Таємно.
11. *Подобний О. О.* Оперативно-розшукове забезпечення кримінального провадження про корисливо-наслідницьку організовану злочинну діяльність / О. О. Подобний // *Форум права*. – 2013. – № 4. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2013_4_52.pdf.
12. *Тарасенко Р. В.* Безпека учасників кримінального судочинства: кримінальні, процесуальні та оперативно-розшукові основи: монографія / Р. В. Тарасенко. – Одеса: ОДУВС, 2015. – 510 с.
13. *Хомколов В. П.* Организация управления оперативно-розыскной деятельностью: системный подход / В. П. Хомколов. – М.: Закон и право, ЮНИТИ, 1999. – 191 с.
14. *Рябков Е. М.* Правовые, организационные и тактические вопросы оперативно-розыскного обеспечения предварительного следствия по преступлениям, совершенным группой лиц: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / Е. М. Рябков. – М., 1990. – 200 с.
15. *Погорецький М. А.* Функціональне призначення оперативно-розшукової діяльності у кримінальному процесі: монографія / М. А. Погорецький. – Х.: Арсіс, ЛТД, 2007. – 576 с.
16. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 394-VIII: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
17. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень: Наказ МВС України від 14.08.2012 р. № 700: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/pro-organizaciju-vzajemodiyi-organiv-dosudovogo-rozsliduvannj-doc119907.html>.
18. Про затвердження Інструкції про взаємодію правоохоронних органів у сфері боротьби з організованою злочинністю: Наказ МВС України, СБ України від 10.06.2011 р. № 317/235: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0822-11>.
19. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23.12.1993 р. № 3781-XII: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>.
20. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23.12.1993 р. № 3782-XII: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>.
21. *Брусницын Л. В.* Обеспечение безопасности лиц, содействующих уголовному правосудию: российский, зарубежный и международный опыт XX века: процессуальное исследование / Л. В. Брусницын. – М.: Юрлитинформ, 2001. – 400 с.
22. *Войников В. В.* Тактика обеспечения безопасности в уголовном судопроизводстве: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / В. В. Войников. – Калининград, 2002. – 185 с.
23. *Гриньків О. О.* Заходи забезпечення безпеки у кримінальному судочинстві: монографія / О. О. Гриньків, А. О. Ляш. – Тернопіль: Астон, 2012. – 260 с.
24. *Зайцев О. А.* Государственная защита участников уголовного процесса / О. А. Зайцев. – М.: Экзамен, 2002. – 512 с.
25. *Зеленецький В. С.* Обеспечение безопасности субъектов уголовного процесса: монографія / В. С. Зеленецький, В. Н. Куркин. – Харьков: КримАрт, 2000. – 404 с.

26. Куркін М. В. Проблеми забезпечення безпеки суб'єктів кримінального процесу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / М. В. Куркін. – Харків, 1999. – 20 с.

27. Новикова М. В. Обеспечение безопасности участников уголовного судопроизводства как гарантия осуществления правосудия в современных условиях: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / М. В. Новикова. – Екатеринбург, 2006. – 24 с.

28. Панасюк Т. І. Захист свідків та потерпілих у кримінальному процесі України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / Т. І. Панасюк. – К., 2009. – 20 с.

29. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України: Закон України від 13 квітня 2013 р. № 4652-VI: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4652-17>.

30. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України: Закон України від 13 січня 2000 року № 1381-XIV: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1381-14>.

Podobnyi O. Security of participants of criminal proceedings as a problem of operational and investigative provision of criminal proceedings.

The article emphasizes that under complicated criminal situation today investigating crimes, especially organized crime exerted, must be carried out by integrated application capabilities and methods of operational and procedural criminal activities. However, law enforcement functions specified at this time are in the active phase of the reform of their legal and institutional framework, hence the need for further detailed scientific understanding of the mechanism of operative-investigative criminal proceedings and ensure security of participants in criminal proceedings.

Safety of participants in criminal proceedings is considered to be one of the main tasks and at the same time an integrated component of the concept of «operational and criminal provision of criminal proceedings». The directions of improvement of legal regulation of security of participants in criminal proceedings are set up in the article.

Considered the article position allows the author to conclude that the safety of participants in criminal proceedings is one of the main tasks and complex at the same time part of the term «search operations to ensure the criminal proceedings.» Improving the regulatory framework to ensure the safety of participants in criminal proceedings will facilitate the implementation of the Law of Ukraine «On State Protection of court employees and law enforcement agencies» and «On safety of persons involved in criminal proceedings,» the CPC Ukraine (2012) in a separate section entitled «State protection of persons involved in legal proceedings, judges, court staff and law enforcement agencies» with foreknowledge of regulations in accordance with the recommendations made in this article.

Keywords: *security of participants in criminal proceedings, operational and investigative support, the criminal proceedings.*

Стаття надійшла до редакції журналу 24.10.2015 р.